

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica Reminiscere. II. Sermo XLVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

cuit. nec supbiam. q̄a in humilitate pman
 sit. **H**ec ille. In tantū autē est seruāda ista
 conscientia. vt etiā si simul cū fama seruari
 nō possit. potius sit perdēda fama q̄ sci
 entia. sicut dicit **Seneca. epla. lxxiiij.** Ne
 mo inquit potest estimare virtutem q̄ qui
 hoim famaz pdit ne conscientia pderet. **T**a
 lem ergo conscientia habētes tanq̄ vas san
 ctificatū z ornatum aptū faciemus ad reci
 piendā gratiā. z tandē ad psequendāz glo
 riam. **C**irca pdicta est sciendum q̄
 fm **Thomā** error conscientie octo modis cau
 satur. Primo ex ignorantia. qm̄ scz nescit q̄s
 quid eligendū sit vel declinandū. De hoc
 dicit **Aug.** Num ignoram? quid agere debeam?
 hoc soluz residui habem? vt oculos n̄fos
 dirigamus ad te. **S**cdo ex negligentia. vt
 cū quis negligit conscientia excutere. vl̄ si ne
 scit se expēdēre z negligit tūc ab alijs que
 rere. **T**ertio ex supbia. vt cum quis nō hu
 militat intellectu suum. vt scz melioribus z
 sapientioribus se velit credere. **C**ōtra quos
 ait **Ap̄tus.** Napriuantes omnē intellectu
 in obsequium fidei. hoc est dicere. **Q**ui
 libet in credēdis plus debet p̄sentire fidei
 q̄ sibi. **Q**uarto ex singularitate. quia ho
 mo sensum sequēs pprium nō cōformat se
 alijs. nec seq̄tur vias cōmunes bonorum.
Unde **Aug.** Extrema castroz p̄sumpsit
 ignis. **Q**uinto ex affectu inordinato. q̄ se
 pe conscientiam inclinā ad illud quod ho
 mo tunc appetit. et sic facit eam a sua recti
 tudine deuiare. **S**eneca. Perit om̄e iudi
 cium cū res transferit in affectum. **S**exto
 ex pusillanimitate qua q̄s timet nō timen
 da fm̄ rectū iudiciūz rationis. **I**sa. Dicite
 pusillanimes p̄fortamini. z nolite timere.
Septimo ex p̄plexitate q̄ homo se credit
 inter duo pctā positū. q̄rum alterū impos
 sibile est declinare. **S**ed sciendū q̄ p̄plexi
 tas nihil est. potest tū aliq̄s esse p̄plex? fm̄
 q̄d. scz fm̄ erroneam conscientia. qua depōsi
 ta erit liberat? **O**ctauo vero modo ex hu
 militate z cordis puritate. **U**nde **Gregor?**
Honarū mentium est ibi culpas cognosce
 re vbi minime reperit. **P**rimus septē mo
 dis error est rep̄hensibilis. **O**ctauo vero
 modo est cōmendabilis nec error dici de
 bet. sed humilis suozū defectuzūz recogni
 tio. dūmodo nō sit nimia. **S**ed diceret
 vtrum. p̄pter conscientia pdenda sit fama. vi
 detur q̄ sic. q̄a dicit **Aug.** ad **Constanti**

num archiepiscopū mediolanens. xi. q. iij.
In cunctis que in hac vita aduersa pueni
 unt. sola est sicut nostis omnipotentis dei
 districtio pensanda atq̄ ad cor proprium
 semper recurrendū. vt nullius ibi lingua
 implicet vbi conscientia non accusat. **H**ec
 ille. **E**t **Glosa** ibi dicit q̄ propter nulli
 us linguam credat se aliquis reum. **S**ed
 in contrariuz est **Lanon. xij. q. j.** **P**olo. vbi
 dicit **Augusti.** non solum requiritur cōsci
 entia propter nos. sed etiāz fama propter
 alios. **R**espondeo fm̄ **Glo.** in ca. **S**enti.
 xi. q. iij. **Q**uando sumus inter tales qui
 parati sunt imitari z nō reprehendere. vn
 de ne tales corumpam? exemplo n̄ri de
 bemus vt fama nostra luceat coram eis.
Sed si sumus inter tales qui parati sunt
 reprehendere. tunc sufficit conscientia. **U**
Matth. xv. christus dixit discipulis suis.
Sinite eos ceci sunt et duces cecorum.

Dominica Reminiscere. II.
Sermo XLVIII.

Miserere mei do
 mine fili dauid. filia mea a de
 monio male vexat. **Q**uā
 tu. **S**anctus **Augustinus** diffinens q̄d
 sit miseria humana in libro de diffinēdo
 sic ait. **M**iseria est copia tribulationis z in
 opia cōsolationis. quādo multitudine quis
 patitur z a nemine releuatur. **H**ec ille. **E**t
 q̄bus verbis patet q̄ miser dicit q̄ z multa
 mala patitur z a nemine cōsolatur. **T**alis
 autē fuit ista mulier chanaea q̄ patibat
 demonē in domo sua imo in filia sua. quē
 effugare nō poterat aliq̄ huius mundi po
 tentia vel prudētia. eo q̄ nō est potestas su
 per terram q̄ comparatur ei **Job. xli.** **I**n
 de est q̄ audiens dei filium huic mūdo ap
 paruisse. credensq̄ eum habere potestates
 super om̄ia demonia imo super om̄e cre
 aturam. merito cucurrit ad eum. exponē
 q̄s miseriā suaz corā illo ait. **M**iserere mei
 dñe fili dauid. **I**n q̄bus verbis tria delicta
 buntur. **P**rimo hui? mulieris instans per
 titio. ibi. **M**iserere mei. **S**cdo saluatoris
 ad miserādū inclinatio. ibi. dñe fili dauid.
Tertio subditur cause curationis allega
 tio. cum dicitur. **F**ilia mea male a demonio
 vexatur.

Dominica Reminiscere

Dixi primo q̄ in v̄bis p̄missis tangit huius mulieris instans petitio eius dicit. **Miserere mei dñe.** Nec mulier significat quolibet hoies peccatorē. q̄ h̄z filiā demoniacā. i. p̄scientiam peccō occupatam et obsessam. q̄ si vult euadere. necesse est eū ad deū clamare in orōne. et maxime isto tpe. **Tempus** enī q̄ dicitur gestinale est tps p̄cipuum orōnis deuote. vnde isto tpe quilibet peccōr debet dicere ad xpm. p̄ liberatione anime sue a peccō. **Miserere mei.** Circa q̄d tria breuiter sūt p̄sideranda. **Primo** p̄ quo sit orandū p̄ orōis. **Secundo** quō. **Tertio** q̄s sit effectus orōnis. **De primo** p̄ q̄ h̄ debet orare. p̄ multis miseris euadendis et multis bonis celestibus consequendis. **Sunt** autē miserie hoies in hac vita. scz nature. culpe. pene. seruitus. et ignorantie. **Uñ Job. xiiij. d̄.** Homo natus de muliere. breui viuens tpe. replet multis miseris. **Quilibet** autē harū miseriarū i multis cōsistit. **Et prima** miseria nature est q̄ h̄ de nihilo est. **Isa. xli. Ecce** vos estis de nihilo. **Secdo** q̄ in nihilū fuit. **Ecc̄. xiiij.** **Alia** generantur et alia deiciunt. sic generatio carnis et sanguinis. **Tertio** q̄ cōtinue alterat. **Alūqz** enī in eodez statu p̄manet. **Job. viij.** **Quarto** q̄a corrūpitur. **P̄s. In** miseris nō subsistent. **Ecce** miseria nature pro q̄ amouēda debet h̄o q̄ntūcūqz sanctus deū orare. **Secda** miseria ē culpe seu peccati. **Et p̄mo** q̄ p̄cā ambulat boiem. **Ezech. xxv. Hibili** factus es. **Secdo** q̄a spoliatur. **Luce. i.** **Inadit** in latrones q̄ euz spoliauerūt. **Tertio** q̄a cremat post mortē. **Ecc̄. xxvij.** **Conteret** eū delinquēte delictum. **Quarto** q̄a corrodit p̄scientiaz sicut vermis. **Diere. ij.** **Arguet** te malicia tua. **Quinto** q̄a vulnerat. **Ecc̄. xxi.** **Quasi** rum p̄bea bis acuta om̄is iniquas plage illius nō ē sanitas. **Sexto** q̄a obstat misericordie dei. **Diere. y.** **Peccata** n̄ra p̄hibuerūt bonuz a nobis. **Ecce** miseria culpe. p̄ q̄bus amouēdis peccator sufficientem habet causam orandi isto tpe ad deū. **Tertia** miseria ē pene. **Et p̄mo** sollicitudinis in h̄ mōdo. **Ecc̄. xl.** **Occupatio** magna creata est oibz hominibz. **Secdo** pena laboris. **Job. v.** **Homo** ad laborē nascitur. **Tertio** morboz. **Ecc̄. xl.** **Dors** sanguis. p̄tentio. **Quarto** damnozū scz rerū vel amicorū. **Ecc̄. xl.** **Om̄ia** q̄ de terra sunt in terrā conuertuntur. **Quinto**

mortis. **ij. Reg. xiiij.** **Om̄es** morimur. et sicur aque dilabimur. **Ecce** miserie pene h̄ mundi. quas etiā nullus q̄ntūcūqz sanctus p̄t effugere. **Quarta** miseria est fuitus. **Et hec** ē multiplex. **Prima** enī est seruitus carnis n̄re. cui etiā inuicti obedim. **Roma. vij.** **Vide** aliā legem in mēbris meis contrariā legi mētis mee. **Secda** fuitus mundi. **Loz. vij.** **Que** nupta est. cogitat q̄ sunt mundi. **Tertia** ē peccati venialis. **Rom. vij.** **Non** q̄d volo ago bonū. sed q̄d odi maluz. scz veniale. **Ultima** seruitus erit in futuro. scz infernalis. **De q̄ Math. xxi.** **Ibunt** hi in suppliciu eternū. **Quinta** miseria ē ignorantie. q̄ homo hic ignorat tam suū p̄cipium q̄z finē q̄z etiā meritū. **De initio** scribitur. **ij. Reg. iii. vbi d̄.** **Ego** sum h̄o ignorans egressum meū et introitū meū. **De fine** scribitur. **Ecc̄. ix.** **Nescit** h̄o finē suuz. **De merito** d̄. **Ecc̄. iij.** **Nescit** h̄o vtrū amare vel odio dignus sit. **Ecce** si homo vult aduertere istas miserias in q̄bus est. cuiuscūqz status. dignitatis vel p̄ditōis fuerit. certe facis inuenire vtilē occasionē orādi ad christū. dicens. **Miserere** mei dñe. vide humiliatē meā et laborē meū. **supradictū.** **De secdo** quō sit orandū. **Tria** autē requirunt ad debitū modū orandi. scz q̄liter homo debet se p̄parare ad orationē. q̄d in ea facere. q̄d post eā sequi. **Precedere** d̄ orationē ab exterioribz negociis cordis reuocatio. **ij. Reg. vij.** **Inuenit** suus tuus cor suū vt oraret. **Horāter** dicit inuenit. q̄si ei cor suū habet p̄ditū homo q̄dū est terre nis occupat. **P̄cc̄. x.** **Diuisum** ē cor eorū. nūc interibunt. **Vincet** q̄ h̄ sacro tpe deberent cessare negocia seculi. vt mundine et alia forā. p̄pter meliōrē recollectionē cordis. **Uñ Math. vi.** **dñs** dicit. **Tu** autē cū oraueris intra cubiculū tuum. scz recolligas mentē ab exteriori occupatione. et clauso ostio sensui. ora patrē tuū. **Secdm** est suū ipsius recognitio. vt videlicet h̄o p̄rios defectus diligēter p̄sideret. **fm** enī q̄ miseras suas sup̄ descriptas diligēter cōsiderauerit. **fm** h̄ ad deū deuotē orabit. **Uñ p̄s.** **Miserere** mei d̄. et sequitur. **Quā** iniquitate meā ego cognosco. **Et Bern. dicit.** **Debem** nosmetipos q̄si facie ad facie corā deo cōstituire. et i lumine eius p̄spicere de nobis. ip̄is tribulationē nobis venire. **Modus** mendicantiū est vt dicit **Isido.** q̄ sana mēbra

abscondunt. & egra ostēdunt. ut magnitudo miserie excitet homines ad misericordiam. Sic nos mala que fecim⁹ coram deo pponere debemus. bona autē si qua sūt q̄i pro nibilo reputare. Tertium est diuine maiestatis cōsideratio. **Ps.** Tacate & videte. quoniam ego sum de⁹. Multū enim nos attentos debet reddere hoc q̄ cū domino loquit. **Gen. xxiij.** dicit abraham. Loquar ad dominū cum sim cinis & puluis. Ecce p̄paratio ad orōnem. Secūdo q̄ntū ad modū orandi requiritur qd̄ in ea sit faciendū. Et certe in orōne requiritur maxima deuotio. q̄ q̄dem deuotio tria requirit. scz intentionis puritatē. desiderij magnitudinē. & fidei ac sp̄ci certitudinē. De puritate habet. **1. Pe. vlti.** Vigilate in orōnib⁹. Dicit **Ho.** ne animus aliud cogitet p̄ter id solū quod precatur. pessima ergo est orō q̄ ad deū ore clamat. & mente turpia cogitat. De talib⁹ dicitur **Barth. xv.** Populus hic labijs me honorat cor autē eorū lōge ē a me. De secūdo. scz de desiderij magnitudine dicit **Hiere. xxxij.** Cū quesieritis me in toto corde v̄ro. tūc inueniar a vobis. Magnitudo enim desiderij dicitur clamor orantis. Cū hec chananea dicitur signatē clamasse post xpm. qz ex magnitudine desiderij orabat. iuxta illud **ps.** Clamaui in toto corde meo. exaudi me domine. De tertio scz de fidei ac sp̄ci certitudine dicit **Jaco. i.** Postulet autē in fide nihil hesitans. Nā q̄ hesitauerit similis ē fluctui maris. & sequitur. Nō ergo estimet hō ille q̄ aliquid accipiat a deo. Legit de **Alexandro** q̄ cū nō posset potentia sua pcludere quasdā gentes inter mōtes. orauit ad deū celi p̄fidenter. & pclusi sunt montes sup illos. Si ergo hoc factū est ad p̄ces infidelū pagani. q̄nta faciet deus p̄ suis fidelib⁹ fideliter orantib⁹. Tertio quantū ad modū orandi requiritur ut hō sciat qd̄ debeat seq̄ eius orationē. Debet enī sequi orōnē gratiarū actio. Sicut dicit **Apl̄s.** In omnib⁹ gr̄as agentes. Et dico sequi. nō pcedere. Sic enī eccl̄ia facit q̄ in fine misse & cuiuslibet hore dicit. Benedicam⁹ dño. nos autem in principio. Ideo phariseus **Lu. xvij.** male suā missam inchoauit a gratiarū actio. nō di. Gratias ago tibi dñe qz nō sum sicut ceteri hoīm. raptores. iniusti. adulteri. velut etiā hic publicanus. Nō sic xp̄ianus sed vt dicit **Prover. xvij.** Iustus in prin-

cipio debet esse accusator sui. & in fine debet gratias agere p̄ bonis sibi collatis a deo & p̄ malis amouendis ab ip̄o. & sic erit debita orō. **De tertio** vltimo. q̄o sit effectus orōnis sciendū q̄ vt dicit **Isaia** sup **ps. lxxvij.** Orō est quasi nūc⁹. q̄ ad deum intrat & illic mandatū pagit quo cauro puenire nequit. **Dugo** autē in lib. iij. de p̄fectib⁹ nouitiorū ca. penul. ponit multos p̄fectus orōnis quib⁹ alias bonas actōes p̄cellit. Inter q̄s ista est p̄cipue q̄ p̄eam facilius impetram⁹ que petimus a deo q̄ p̄ alia bona opera. ita vt q̄nq̄s breui oratiōe aliquis obtineat qd̄ diutius p̄ alios labores & pia opera obrineret. Unde in omni casu. in omni periculo. pro omni desiderato. semp̄ inuenimus sanctos principaliter ad orationis refugijū cōfugisse. q̄si prompt⁹ ibi quod pererent p̄sequerent. **Cū** **Barth. xxi.** Omnia quecūq̄ in orōne petitis. credite quia accipietis. Quid enī oratio nō potest. Oratio iras quib⁹ iudicis placat. Sicut patet **Exo. xxxij.** Orante moyse placatus est dñs. venia impetrat. **Barth. xvij.** Omne debitū dimisit tibi quoniam rogasti me. temprationis impetū sedat **Hum. xi.** Et **Exo. xvij.** Orante moyse victus ē amalech. in periculo liberat. **Ps.** Ad dñm cū tribularer clamaui. & exaudivit me. Et breuiter tam temporalia q̄ spiritalia dona impetrat. **Merito** igitur debem⁹ cū ista muliere clamare dicentes. **Miserere** m̄i &c. **Dixi secūdo** q̄ in verbis p̄missis tāq̄ saluatoris nostri ad miserandū inclinatio. cū dicit. dñe fili dauid. Verba enī ista que hic ponunt p̄ istā mulierē bonam p̄olara ad xpm valde inclinant xpm ad misericordiam eo q̄ exprimūt xpi v̄trāq̄ naturā scz diuinā & humanā. Scdm̄ enī naturā diuinā confitetur eū esse omnipotentē. **Iob** dicit. Domine. Scdm̄ vero naturā humanā dicit eū filium dauid. omnib⁹ cōpactentem. eo q̄ dauid in misericordia sua cōfiscutus fuit sedē regni. vt dicit. **1. Mach. ij.** Fuit enī misericors nō solū in amicis sed etiā in inimicis. Sicut patz de **Saul** de semet & **absolon**. pro q̄bus ip̄e orauit. & ad eos se m̄asuerit. sic habuit plurāq̄ beneficia eis pro eorū malicijs rependit. Quasi ergo dicat. Dñe. scz qui potens es. eo q̄ subest tibi posse cū volueris. **Sapie. xij.**

Dominica Reminiscere

Dexter. viij. Dominus vniuersorum tu es. Si li dauid. q̄ ita misericors es vt dauid. a q̄ tu descendis. vt dicit **Matth. j.** Unde qz filius dauid es nō decet te degenerare a moribus boni patris. licet ergo indigna simz gentilis z inimica nomis tui. tamē memēto dñe dauid. z omnis māfuetudinis eius. z noli retribuere mihi mala p malis. s; potius bona. **Christus** fuit fili⁹ respectu pluriū diuersi in oide. Fuit enī filius Abrae z dauid p reppromissionē ad eos facram. qz ex eorū semine nasci debuit. Fuit fili⁹ marie ppter nature sue et ea susceptionē. Fuit fili⁹ ioseph p estimationē. Fuit filius fabri p exprobrationē. Fuit filius dei ppter nature diuine in eo z in patre idemitate. **In Ps.** Filius meus es tu. **Ista** autē omnia mouent christū ad misericordiā sup peccatore. Ideo bene dicit Fili dauid.

E Sciendū autē qz xpus est dñs misericordie. z hoc tripliciter. Primo quia habet deū patre misericordiarū. ij. ad **Loz. j.** **Benedicis** de⁹ z pater domini nostri iesu xpi. Secūdo qz in redemptione sic sanguinem suū fudit vt deinceps sicut pater misericordiarū omniū eā dare posset. **In Ps.** Qui redimit de interitu vitā tuā. Tertio qz ipse efficit misericordiā vbi nulla suppetunt merita. Unde sic fabricator vlt artifer esset dñs rei corpalit̄ facte si causaret materiā sicut causat formā. Sic xps est dñs misericordie z creator misericordie q̄ facit misericordiā. meritis nō exigentibz. z ppter istas tres causas dicit xps de⁹ diues in misericordia **Eph. ij.** Surgit autē i xpo magnitudo misericordie et promptitudo ad miserādū et tribū vt dicit **Dolgor** sup librum **Sapie ca. ij.** Primo ex naturali p̄rietate. scdo ex naturali p̄tate. tertio ex experimentalī necessitate. De pmo patet. nā sicut propriū est igni calefacere. soli lucere vel illuminare. ita est p̄rium xpo misereri. **Uñ canit ecclia.** Deus cui propriū est misereri semp z parcere. Et ideo dicunt sc̄i qz deus q̄ inuit⁹ punit et coacte z tarde. sic homo tarde facit illud qd̄ inuit⁹ facit. **fm Criso.** Est enī xps tardus in puniendo. z velox in miserādo. sicut ignis tarde descēdit z velociter ascēdit. ita xpus velocissime miseret. z tarde z cū magna expectatōe punit. **Uñ in Ps. dz.** Longanimitas et multū misericors. In signū autē hui⁹ qz cū dolo

re punit peccatōes dicit pphetā **Isa. j.** Deu ego solabor sup hostibz meis. **Ubi** ponit interiectionē dolens. q. d. cū dolore z displicentia solabor. Sicut ḡ nulla res potēdere sua. p̄riā opationem totaliter q̄diu manet. licet valeat impediri vel retardari ad ips. ita nullo mō obliuiscet misereri deus. nec trinebit in ira misericordias suas. imo cū irat⁹ fuerit misericordie recordabit **Abacuc ij.** De hac mixtura misericordie z ire **Breg. sup Ezech. Omel.** p̄ma pulchre declarās dicit. Quō deus qm̄ irascit nō oīno irascit. s; inestabili mō ad culpas p̄fertur ipos. p̄fertur peccatōes. Ad qd̄ adducit duas hystorias. **Unā** de captiuitate decē tribuū. quaz deo licet ordinaret ad correccionem ppli. simul tñ eis. puidit de p̄betis z sc̄is q̄ eos i illa captiuitate solarent. **Nisi** inq̄ irat⁹ esset. pplm̄ in captiuitate minime tradidisset. et nisi omīno irat⁹ esset. electos suos cū illo in captiuitate nō mitteret. **Aliā** hystoriam adducit de p̄lo isrl̄ quō missis exploratibus decē de eis redēditos pplm̄ murmura re fecerūt ztra deū. intantū vt dicerent se seductos. **Dñs** ḡ iratus dixit qz null⁹ eorū terrā p̄missionis intraret. quo audito. statim se lachrymis cōpunerūt z stati armis parauerūt se ztra pplm̄ ad obtinendū terram p̄missionis. q̄bus dñs p moysen dixit. Nolite ascendere neq; pugnetis. nō ei suz vobiscū. ne cadatis corā inimicis vris. vbi dicit **Breg.** Pensandū est si cū ipis nō erat cur eos ne ascenderent. phibebat. Si cur ipis erat qd̄ est qz ait. nō sum vobiscū. **Sz** certe cū ipis erat ne perirent. sed cum ipis nō erat vt vincerent. **Et in h̄ dicit Grego.** qz deus gerit more patris q̄ filio delinquenti irascitur. reprehendit. increpat. verberat. s; si hunc in p̄cipia ire cōspeterit ne mortis periculū incurrat. manū tener z retinet. **Sed** dices z q̄reres qd̄ deū cōpellit punire z nō p̄stare misericordiaz liberantē totalitē a pena ex quo ē potens. **Rūdet Criso.** Tu inq̄ peccatōz q̄ misericordiaz nō desideras. sic enī desideranti misericordiaz si denegat crudel̄ est ita si nō desideranti misericordiaz p̄staret inuisus esset. **Qz** si q̄ris qd̄ est iste homo q̄ nō vult misericordiaz. **Rūdet.** Tu q̄ pmanes i peccatis. Desiderare nāq; misericordiaz dei est cōuerti ad deū. Ille ḡ desiderat misericordiaz dei q̄ timet irā eius. Qui enī irā dei nō timet. nō desiderat misericordiaz eius s; spernit z cō-

tennit. Scdo dñs est misericors ex gene-
rali pte. Quaro eni hō vel bestia in potē-
tia est maior. tanto ē ad clemētiā prompti-
or. sicut pater de leone. Iuxta illud poete.
Parcere pstratis scit nobilis ira leonis.
Sic carulus si mor det leonē. leo nō se vin-
dicat de catulo. sed si carulus catulū mor-
det. mutuo se dilacerat. Silt mulieres q̄a
naturaliter fragiles. crudelissime se vindicant
q̄n possunt. Un̄ Eccl. xxy. Non ē ira sup irā
mulieris. Quia ergo deo infinitus est in po-
tentia. id omniū miseret. Diferis eni omniū qz omnia potes Sap. xij.
Tertio xps ē misericors. ppter experimen-
tale necessitatē. Medicus potest scire graui-
tatē alicuius morbi tripliciter. s. p specula-
tionē. vt in libro. p examinationē. vt in si-
gno. p experientia. vt in corpe suo. Qui er-
go pmo mō scit morbi. multū cōpatitur in
firmo. Sed q̄ scdo mō. magis. Sed q̄ ter-
tio mō. maxime cōpatit. Sic xps licet co-
gnouit grauitatē infirmitatis nre in libro
sapiētiae eterne. et hoc fuit misericors. sic
miseretur pater filioꝝ miser est dñs. qm̄
ipse cognouit figmentū nrm̄ Sed postq̄
incarnat⁹ est ⁊ puerfatus cū hoibz ⁊ cura-
uit infirmitates eorū. Tūc habuit maio-
rem cōpassionē ⁊ misericordiaz. Postq̄ autē sol⁹
temptat⁹ est. eluruit ⁊ sitiuit ⁊ occisus ē. et
tunc expert⁹ est infirmitates nras p expe-
rientiā. Et id ex hoc maxime misericors fa-
ctus est. Parer ḡ maximā misericordiaz esse dei
erga genus humanū. q̄ ita extensa est qz a
sumo celo attingit vsqz ad infernū. implet
etiā totā terrā ita late qz nō sit qui se absco-
dat a calore eius. Hoc autē facit oibz die-
bus vite humane. Un̄ in Ps. Misericor-
dia eius ab eterno ⁊ vsqz in eternum sup ri-
mentes cū. In q̄bus autē apparet ista mi-
sericordia dei sup homines. certe in pluri-
bus. Nam vt dicit Bern. sermone. lxxxvij.
⁊ Inno. sup Ps. lxxxvij. et. cxj. Septē sūt
misericordie dei. Prima est qz hoīem in seculo
a multis peccatis custodit. qz sicut in mul-
ta mala incidit. ita i maiora potuit incidit
se nisi dñs custodiuisset. Scda dissimula-
tio ⁊ retardatio vltionis. Tertia. qz cor ad
penitentiā cōuertit. vt amara fierent q̄ pri-
us male dulcia erant. Quarta qz peniten-
tem misericorditer suscipit vt esset de nu-
mero illoꝝ de q̄bz dicit. Beati q̄ru remisse
sunt iniquitates. Quinta qz deinceps dedit

abstinendi virtutē ne pateret reciduum.
Sexta ē qz dedit gr̄as p meriti bona etia
Septia ē spes obrinedi. Dicam⁹ ḡ saluato-
ri nro. Miserere mei dñe fili dd. ⁊ da nob
misericordias pdictas. maxie isto sacro tpe. **S**
Dixi tertio qz in verbis premis-
sus tangit causa cu-
rationis hui⁹ demoniacae filie p matre suā
allegatio cū dicit. Filia mea male a demonio
veratur. Pro q̄ sciēdū qz in ista muliere po-
test q̄libet pctōꝝ sibi sumere exemplū cōte-
rendi de pctō suo. Nam sufficiens ē materia
pctōꝝ si alia nō adessent ad surgendū
de pctō ⁊ q̄rendū misericordiaz dei ipa miseria
peccati. q̄ ita verat hoīem morte demonis
vt eam nō sinat ad horaz quiescere. Iuxta
illud. Seruietis dñs alienis q̄ nō dabūt
vobis requiē die ac nocte. Et p isto lanus
deducendo est aduertendū qz q̄tuos sunt
causae q̄ sufficienter pnt mouere pctōꝝ ad
pctōꝝ de pctō. Tres ponit Robertus
epus lincomiensis sermone. cxiij. in suis col-
lationibz. Quarta vero sumit hic ex euā-
gelio et s̄bis thematis. Prima igit causa ē
timor: pene future p pctō. Scda horroz fe-
ditatis peccati. Tertia rubor ⁊ verecūdia
p pctō. Quarta anxietas ⁊ dolor: succedēt
peccato vel pueniens ex pctō. De pma pa-
ter. Nam mirū est qz quis nō terat de pecca-
to timore penay iehennaliū si eas incime
meditetur. maxime si cōstituerit sibi an̄ ocu-
los mentis stagnū sulfuris ardētis. cuius
ignis tenebrosissim⁹. seridissim⁹ ⁊ videntissim⁹
mus. insup inextinguibil. Si meditetur
etiā transit⁹ illius miserabil. quo trāsibit
damnati ab aqs niviū in calore niviū. vbi
erit stridor dentū horribilis mediet⁹ in
super lectū in q̄ post illud balnei reponet.
de q̄ Isaiē xij. dicit. Subter te sternetur
tinea. ⁊ operimentū tuū erunt vermes. Hi-
bil ibi occurret aspectui nisi dire facies cra-
delium torozū. vt dicit Lriso. Et hec erit
pena his q̄ hnt oculos ragos ad cōm-
scendū. Ibi auris audiet vularū horribi-
lem q̄ hic nō auerrebāt ab auditu iniquitatē.
Ibi nares p suau odore habebūt fetore.
pro zona funiculū. pro crispanti crine cili-
cium. De istis dicit Isaiē. iij. Ibi os ⁊ pa-
lacum erar descit sicut Job. xvij. Sup om-
nia ista vt dicit Lriso. erit hoc durissimū.
qz videbunt se p parua delectatione tantā
perpetuitatem glorie amississe ⁊ se a conspe-

Dominica Reminiscere

erit sanctorum exclusos esse. Secunda causa con-
tritionis est horrore feditatis peccati. Est enim
peccati diaboli progenies. mortis parens.
nature corruptio. boni peritio. anime capti-
vatio et deformatio. Peccati namque summa
anime facie in qua debet gerere reformatio-
nem summe et ineffabilis pulchritudinis.
vertit in deformitates summe turpitudinis
Homo namque debet gerere reformatam ima-
ginem trinitatis. sed per peccatum deformat in si-
militudinem bruti animalis. Dicit namque Hiero-
nimo super illud locutus est Ezechiel. Homo homo de do-
mo israel. quibus dicit homo ad denotandum quod
quilibet debet esse geminus homo. exterior vide-
licet et interior. Qui vero per occupantiam
bestialitatem iam deformat hominem interiore. iam
non est homo sed bestia. Quid autem est deformatio
hominem esse extra. et bestiam intra. Hanc fed-
tatem peccati attendens Seneca dicit. Si
scirem homines ignoraturos et deos ignosci-
turos non peccarem. Si gentilis tantum horru-
it peccati pudeat christianum deteriore fieri pa-
gano. Tertia causa peritio est verecundia et
rubor per peccatum. Magna siquidem verecundia
peccare coram decem viris prudentibus et seni-
bus. quid autem coram deo. longe incompara-
bilior verecundia. et ideo maxima verecundia
sequitur peccatores qui aperient libri conscientie
ipsorum et iudicabunt de his coram toto mundo
et angelis dei ex his que scripta fuerint in libris
eorum. ut dicitur Danieli. vii. ca. et Hiero. xx. Con-
fiteatur vobis. quod non intellexerunt ob pro-
brum sempiternum. quod nunquam delebit. Nec
tria sunt hodie valde ponderanda. Quar-
ta causa peritio est doloris angustia quam cau-
sat peccatum in conscientia hominis. In quo ad hoc
mulier ista dicit. Filia mea a demone male
verax. Verax ista est remorsus conscientie que
est maior omni pena in hac vita. Et quod cuncti
dies pauperis mali. Sicut enim non est oblecta-
mentum super cordis gaudium quod pervenit ex vir-
tute. ut dicitur Ecclesiastici. xxx. Et quod virtus hinc se psi-
cit et opus eius laudabile reddit. Ethic. et
semper operatur delectationem in homine. sic peccatum quod
liberat mariaz tristitiam generat in remorsu con-
scientie. In Hiero. xxiii. Dabo eos in vera-
tione cunctis gentibus. hoc est exverari filiam a de-
mone quod aiaz remorderi ex peccato. Sed cer-
te mirum est quod pauci hodie ista verax dicitur
dicitur. quod toto fere anno hinc demone peccati
aia. versus quaque distulerit clamare ad christum
per liberationem. Sed non mirum. facit enim diabolus

eis delectationem quandam ad spiritus peccati. quod illecti
peccatores non sentiunt anxietates et remorsum
conscientie. Sicut enim valde ebrius non sentit pul-
ices in dormiendo. imo nec frigus grave. nec
interdum ictus fortes. ita peccatores inebriati
illis delectationibus mundi non sentiunt anxietatem
peccati. intra illud Proverbia. xxiii. Verbera
verbera me. sed non dolui. traxerunt me et ego
non sensi. Sed certe sentiet tales gravem ve-
xationem qui tradentur tormentis. Pat. xviii.
Tunc enim oculos quos culpa clauserat pene-
piet. ut dicit Hiero. Sed quod nos custodiat per se.
Dominica Reminiscere. III. Ser. XLIX

Oratio magna

Oratio magna. **O** est fides tua. **P**ath. xv. Quare
autem magnus per Augustinum. in li. de ver-
bis domini. Nulle maiores divitie. nulli hono-
res. nulla habet maior subactio est fides ca-
tholica. Que peccatores homines saluat. cecos
illuminat. et infirmos curat. carbecumios. i.
novit credentes baptizat. fideles iustificat.
penitentes reparat. iustos augmetat. mar-
tyres coronat. virgines viduas et conjugales
casto pudore servat. clericos ordiat. sacer-
dotes servat. et in eterna hereditate cum sanctis
angelis collocat. Nec ille. Ecce quanta potest
fides catholica que sic oves stans fidelium transcur-
rit. ut non sit se abscondat a calore eius. Et per
Hieronymum super Jo. comparat eam radici. Sic
enim in radice arboris. nulla prorsus appet pul-
chritudinis species. et tamen quod est in arboris pulchri-
tudinis vel decorus. ex illa procedit. Sic et fidei
humilitate quod est meriti quod est virtutis aia su-
scriptura est ex fidei fundamento procedit. Nec
ille. Quia igitur hanc fidem velut bonam radicem
hec multum habuit. id est christo sanitate filie impe-
trata audire meruit. O multum magis fides est.
In quibus verbis circa fidei commendationem hic per
christum facta tria sunt videnda. Et primo consideranda
est fidei nobilitas et excellentia. quod notat in
sermo exclamatione et admirabili cum dicitur. O multum
Secundo consideranda est fidei immensitas et magni-
ficentia. quod notat cum dicitur. magis. Tertio conside-
randa est fidei utilitas et efficacia. quod nota-
tur cum dicitur. Fides tua.

Dico primo quod primo consideranda est in verbis per
missis fidei nobilitas et excellentia. quod nota-
tur in verbo exclamatione et admirabili. cum
dicitur. O multum. Sicut enim dicitur Priscianus in ma-
iori volumine. ubi agit de interiectione quod est